

SÖZLÜK

A-B-C-Ç

aftâb: Güneş.

ağyâr: Yabancı, başkası.

bâde: Aşk kadehi, aşk şarabı.

bahadır: Yiğit, kahraman.

bende-i Âli abâ: Ehli beyte bağlı olan.

berdâr: Asmak, idam etmek.

bezirgân: Tüccar.

bîçâre: Çaresiz.

câvidân: Sonsuz.

cemâd-ı mutlaktır: Cansız eşya.

çarh-ı Felek: Dönen dünya.

D-E

dâire-i insaniyet: insanlık dairesi.

dellah: İlan Edici-Yüksek sesle bildiren

demâdem: Zaman zaman, sık sık, her vakit.

dest: El.

devriye: (Tekke edebiyatı terimi) Evrenin ve insanın Tanrıdan çıkıp Tanrıya dönmesi felsefesine göre bu devir evrelerini anlatan tasavvuf şiiri.

dîdâr: Yüz.

dildâde: Gönül vermiş, âşık.

düvâz: Konusu on iki imamı övmek olan ve Alevî-Bektaşi ayinlerinde okunan nefes.

düvâz İmam: On İki İmam.

ecram: Cansız cisimler (Dilimizde özellikle gök cisimleri için kullanılmıştır).

ednâ: En alçak.

efgan: Istırap ile haykırma

enderun: II. Murat zamanında kurulan saray okulu.

enver: En parlak.

erkân: Temeller, şartlar.

eşk-i Çeşm: Göz yaşı.

evlâdü iyal: Evlatlar ve karısı

F-G-H

fenâîden: Geçici dünyadan, yokluktan.

firkat: Ayrılık.

füsûn: Şaşırtıcı, hayret verici, büyüleyici.

geçki: Bir müzik eserinin içerisinde yapılan ton/makam ya da mod değişikliği. Böylelikle müziğin akışı içerisinde eksen sesi de değiştirilmiş olur. Modülasyon.

giriftâr: Tutulmuş, yakalanmış.

hakkal yakîn: Bir şeyin hakikatine ulaşmaktır.

hicran: Ayrılık acısı.

hûn: Kan.

hümum: Tasa, kaygı, keder, gam

hûri cinân: Cennet Hûrisi.

hurşîd: Güneş.

huş: Ruh, can.

hüccac: Hacılar

İ-K-L

ihdas: 1. isim Ortaya çıkarma, meydana getirme. 2. Kurma.

inâyet: Yardım.

kande: Hangi yerde, nerede?

kemter: Âciz, fakir.

kompoze: "Ögelerini birleştirmek, bütünleştirmek, yeniden oluşturmak" anlamlarındaki kompoze etmek birleşik fiilinde geçen bir söz.

kurb-i Rahmân: Allah'a yakın olmak.

levlâk: Eğer sen olmasaydın.

M-N-O

mâh: Ay.

mâsiva: Ondan gayrısı (Allah'tan başka herşey için kullanılır).

mâşuk: Aşk ile sevilen sevgili.

me'vâde: Sofrada, zamanında.

milki Bekâ: (Mülkü bekâ) ebedi, sonsuz bir âlem.

mir'ât-ı Mücellâdan: Cilalı, parlak aynadan.

mutriban: Mutripler. 1. Bir mûsikî âleti çalan kimse, sazende. 2. İlâhî, gazel, şarkı vb. okuyan kimse, hanende.

Mûsikîşinas: Müzikle uğraşan kimse.

müncezib: Yanına çeken.

münhasır: Bir kimse veya bir şey için ayrılmış, mahsus.

münkir: İnkar eden kabul etmeyen.

müştâk: Arzu eden, aşırı istekli.

nâmûsu âr: Utanma, haya ve namus.

neşv ü nemâ: Gelişme, yetişme, büyüme.

nûş itmek: İçmek.

od'a: Ateşe.

P-R-S-Ş

pervâz: Kanat açmak, uçmak.

rûz-i Mahşer: Mahşer günü.

sîne: Gögüs.

şâh-ı Rusul: Rasullerin Şâhı.

şâm: Akşam.

şems: Güneş.

şerha: Parça, dilim.

T-U-Ü

tasvib: Bir düşünce veya davranışın doğru olduğunu belirtme, onama, uygun bulma.

taşlama: Alaylı halk şiiri.

teberru: Sahip olunan bir şeyi karşılıksız olarak bir kimse veya kuruma verme, bağışlama

tedricen: Aşama aşama.

üryan: Çıplak

V-Y-Z

vird: Söz, zikir.

vuslat: Kavuşma.

yâne Yâne: Yana yana.

yezdân: Cenâb-ı Hak.

zahir: Açık, belli

zebûn: Köle.

zerrât: Zerreler.